

Drinken op school

Landelijk scholierenonderzoek naar de alcoholverstrekking en het alcoholgebruik binnen het voortgezet onderwijs en op schoolfeesten

Utrecht, september 2005

Drinken op school

Concept-rapport

Uitgevoerd door: STAP (Stichting Alcoholpreventie)

COLOFON

© Stichting Alcoholpreventie

Auteur: J. Mulder

Postadres :
Postbus 8181
3503 RD Utrecht
E-mail: stap@alcoholpreventie.nl

www.alcoholpreventie.nl
www.alcoholbeleid.nl
www.alcoholenopvoeding.nl
www.alcoholenzwangerschap.nl

september 2005

Bestelnummer: U.2005.15

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	4
1. SAMENVATTING	5
2. INLEIDING	6
3. ONDERZOEKSOPZET	7
3.1 METHODEN EN TECHNIEKEN	7
3.2 DE SELECTIE VAN DE STEEKPROEF	7
3.3 DEMOGRAFISCHE VARIABELEN	7
4. ONDERZOEKSRISULTATEN	9
4.1 DE ORGANISATIE VAN SCHOOLFEESTEN	9
4.2 SCHOOLFEESTEN EN ALCOHOL	10
4.3 INDRINKEN BIJ SCHOOLFEESTEN	13
4.4 ALCOHOLGEBRUIK TIJDENS SCHOOLTIDEN	13
5. BELANGRIJKSTE RESULTATEN	15

1. Samenvatting

Opzet onderzoek

In dit onderzoek zijn 450 leerlingen van 50 scholen uit het voortgezet onderwijs ondervraagd over het alcoholbeleid op hun school en hun eigen alcoholgebruik op en rondom school. Met alle 450 leerlingen heeft op hun school een kort gestructureerd interview plaatsgevonden aan de hand van een vragenlijst. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in juni 2005. Scholen uit 26 verschillende steden zijn bezocht.

Alcohol schenken op schoolfeesten

Uit het onderzoek blijkt dat op 38 van de 50 onderzochte scholen voor voortgezet onderwijs op een schoolfeest alcohol wordt verstrekt. De schoolfeesten vinden op school plaats of in een discotheek. Sommige scholen organiseren afzonderlijke feesten voor de onderbouw en de bovenbouw. Scholen die op een feest alcohol schenken hanteren bijna zonder uitzondering de regel dat aan leerlingen onder de 16 geen alcohol mag worden verstrekt. De makkelijkste uitvoering van deze regel is om een apart feest te organiseren voor de onderbouw waar geen alcohol aanwezig is. Uit dit onderzoek blijkt dat bijna 1 op de 3 scholen gezamenlijke of deel gezamenlijke feesten organiseert en dus extra moet opletten dat jongeren onder de 16 jaar geen alcohol drinken. Dat blijkt lang niet altijd te lukken:

van de leerlingen die nog geen 16 jaar zijn drinkt meer dan de helft (51%) alcohol op het schoolfeest. Bijna tweederde (64%) van deze groep geeft aan dat ze op het schoolfeest zelf hun alcohol kan kopen.

Excessief drinken op schoolfeesten

Er zijn maar weinig scholen die duidelijke afspraken maken met hun leerlingen over hoeveel alcohol ze tijdens een schoolfeest mogen drinken. Van de leerlingen die alcohol drinken op een schoolfeest, geeft ruim 1 op de 3 aan (39%) 5-10 glazen te drinken; 12% van de leerlingen, voornamelijk jongens, drinkt zelfs meer dan 10 glazen op een feestavond. Op een schoolfeest wordt vooral bier gedronken; 1 op de 6 leerlingen drinkt tijdens een feest mixdranken.

Indrinken voor schoolfeesten

Indrinken voorafgaand aan een schoolfeest is geen uitzondering: ruim eenderde van de jongeren (37%) drinkt wel eens in. Er zijn meer jongens (45%) die indrinken dan meisjes (31%).

Schoolfeesten zonder alcohol

Uit het onderzoek blijkt dat op 12 van de 50 bezochte scholen geen alcohol wordt geschonken tijdens een schoolfeest. Veel leerlingen zeggen er geen moeite mee te hebben als er op een schoolfeest helemaal geen alcohol wordt geschonken: 2 van de 3 leerlingen vindt dat een schoolfeest zonder alcohol best een leuk feest kan zijn.

Toch geeft een meerderheid van de leerlingen (88%) aan het goed te vinden dat er tijdens het schoolfeest alcohol wordt verkocht.

Onder invloed in de klas!

Drinken tijdens schooltijd zal op geen enkele school zijn toegestaan. Maar toch gebeurt het. Bij de meeste scholen is een supermarkt of winkelcentrum in de buurt met als gevolg dat 1 op de 6 leerlingen aangeeft wel eens alcohol te hebben gedronken onder schooltijd. Ruim eenderde geeft aan dat hun vrienden wel eens onder schooltijd alcohol drinken. Een kwart van alle ondervraagde leerlingen geeft zelfs aan dat er wel eens een medeleerling aangeschoten in de klas zat. Het gebeurt overigens maar zelden dat een leerling om die reden uit de klas wordt verwijderd.

2. Inleiding

Het alcoholgebruik van tieners onder de 16 jaar neemt toe, zo blijkt uit recent onderzoek van het Trimbos-instituut¹. De Nederlandse jeugd behoort tot de groep meest drinkende jongeren in Europa². Landelijke en lokale overheden spannen zich in om het hoge alcoholgebruik en de gedaalde startleeftijd van drinken terug te dringen. Vooral door de inzet van lesprogramma's op school en door voorlichting aan ouders wordt getracht deze ontwikkeling te keren.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft recent in zijn beleidsbrief "Alcohol en Jongeren" eveneens zijn grote zorgen geuit over het toenemende alcoholgebruik onder de Nederlandse jeugd³.

In 2002 is in opdracht van het ministerie van VWS een onderzoek uitgevoerd naar de alcoholverstrekking op scholen⁴. In dit onderzoek zijn niet alleen leerlingen, maar met name de schooldirecties ondervraagd. Hierdoor zijn de resultaten van het onderzoek van 2002 niet zonder meer vergelijkbaar met dit nieuwe onderzoek. De resultaten van het onderzoek in opdracht van VWS in 2002 waren opzienbarend. Alcoholverstrekking op scholen bleek meer regel te zijn dan uitzondering, in het bijzonder tijdens schoolfeesten. Van de scholen binnen het voortgezet onderwijs (n=248) schonk 86 procent bij verschillende gelegenheden wel eens alcohol op school. Bijna de helft van de scholen voor voortgezet onderwijs (47%) gaf in het onderzoek aan op schoolfeesten alcohol te schenken aan de leerlingen. Ruim de helft van de leerlingen (59%) gaf aan dat op leeftijd werd gecontroleerd bij de verstrekking van alcoholhoudende drank op school. Van de alcoholshenkende scholen bleek slechts negen procent over een Drank- en Horecaverunning te beschikken en maar vijf procent had wel eens een tijdelijke ontheffing aangevraagd.

NB: het kan ook zijn dat men een cateraar inhuurt, dan hoeft men geen vergunning te hebben.

Met het oog op het toenemend alcoholgebruik onder de jeugd vraagt STAP zich af hoe het anno 2005 staat met de alcoholverstrekking en het alcoholgebruik op onderwijsinstellingen. Door middel van een uitgebreid scholierenonderzoek is dit jaar onderzocht hoe de verstrekking van alcohol op scholen plaatsvindt en in welke mate er alcohol wordt gebruikt in het voortgezet onderwijs. De tendens dat een aanzienlijk deel van de scholen voor voortgezet onderwijs het schoolfeest extern in een discotheek organiseert is eveneens nader onderzocht.

Hoofdvraag van dit onderzoek is:

In welke mate wordt er binnen scholen voor voortgezet onderwijs alcohol verstrekt aan leerlingen en hoe kenmerkt het alcoholgebruik van leerlingen zich tijdens en rondom schooltijden en op schoolfeesten?

Naast de hoofdvraag is op de scholen, die voor dit onderzoek zijn bezocht, door de onderzoekers geobserveerd op aanwezige alcoholreclame en op verkoop van alcohol in de omgeving van de school. Het onderzoek is uitgevoerd in juni 2005; 450 leerlingen van 50 scholen uit het voortgezet onderwijs hebben aan het onderzoek meegewerkt.

---

¹ Monshouwer, K., Dorsselaer van, S., Gorter, A., Verdurmen, J., Vollebergh, W. (2004). *Jeugd en riskant gedrag: Kerngegevens uit het peilstationsonderzoek 2003*. Utrecht: Trimbos-instituut

² Hibell, B. et. Al. (2003). *The ESPAD Report 2003. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 35 European Countries*. Stockholm: CAN

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 27 565, nr. 29

⁴ Broersen, S. (2002). *Alcoholverstrekking op scholen*. Leiden: research voor beleid.

3. Onderzoeksopzet

In de volgende paragrafen worden de methode van onderzoek, de selectie van de steekproef, de dataverzameling en de demografische kenmerken van de respondenten besproken.

3.1 Methoden en technieken

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van gestructureerde interviews met scholieren uit het voortgezet onderwijs op hun eigen school. Het interview bestaat uit 28 gesloten en 1 open vraag met betrekking tot de verstrekking en het gebruik van alcohol op scholen uit het voortgezet onderwijs. De jongeren hebben anoniem deel kunnen nemen aan het interview en zijn niet verplicht geweest tot deelname. Alle scholen zijn bezocht in juni 2005.

3.2 De selectie van de steekproef

Aan het onderzoek hebben 450 respondenten van 50 verschillende scholen deelgenomen. De betreffende scholen zijn via de 'Schoolkeuzegids'⁵ geselecteerd. Bij de selectie van scholen is rekening gehouden met een optimale spreiding door Nederland. Er is getracht in verschillende provincies scholen te bezoeken, zowel in (rand)steden als in middelgrote plaatsen.

De interviews zijn afgenomen onder jongeren uit alle klassen uit het voortgezet onderwijs. De jongeren zijn willekeurig benaderd tijdens tussenuren en pauzes in de kantines van de scholen. De interviews zijn in ongeveer tien minuten afgenomen. Het afnemen van de interviews heeft altijd binnen de school, of op het schoolplein, plaatsgevonden.

3.3 Demografische variabelen

Aan het onderzoek is deelgenomen door leerlingen van alle opleidingsniveaus en van alle klassen. Er zijn scholen verspreid over 26 plaatsen in Nederland bezocht.

Schooltype

Door de verdeling van kenmerken, zowel op persoonlijk gebied als op het gebied van de school, heeft de steekproef in dit onderzoek een heterogeen karakter.

Bij de keuze van de scholen is rekening gehouden met de verdeling naar schooltype. Er zijn zowel openbare als scholen voor bijzonder voortgezet onderwijs bezocht. Ook is rekening gehouden met de verdeling naar opleidingsniveau. Leerlingen van zowel het VMBO, de HAVO als het VWO zijn gevraagd deel te nemen. Voor het VMBO geldt dat zowel leerlingen van de Kaderberoepsgerichte Leerweg als van de Theoretische Leerweg deel hebben genomen. Eenderde van de respondenten (31%) volgt een VMBO opleiding, 32 procent van de respondenten volgt een HAVO-opleiding, 27 procent een VWO-opleiding en tien procent bevindt zich in een brugklas bestaande uit verschillende opleidingsniveaus.

Leerlingen ingedeeld naar klassen

Van het totaal aantal leerlingen dat is ondervraagd vormen 1^e en 2^e klassers 35 procent van het totaal. 3^e en 4^e klassers hebben een aandeel van 53 procent en 5^e en 6^e klassers een aandeel van twaalf

---

⁵ Zie website: www.schoolkeuzegids.nl

procent. In deze klassen bevinden zich jongeren in de leeftijd van twaalf tot en met achttien jaar. Het grootste gedeelte van de respondenten (ruim 67%) was tussen de veertien en zestien jaar oud. De steekproef is vrijwel gelijk verdeeld naar geslacht. Onder de 450 respondenten bevinden zich 210 jongens (47%) en 240 meisjes (53%).

Herkomst scholen

Jongeren van scholen uit 26 plaatsen in Nederland hebben deelgenomen. Er zijn scholen bezocht in: Amersfoort, Amsterdam, Assen, Eindhoven, Enschede, Den Bosch, Den Haag, Groningen, Gronsveld, Haarlem, Heerenveen, Heerlen, Hengelo, Hilversum, Hoogeveen, Kerkrade, Maastricht, Meppel, Sittard, Roermond, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Veendam, Zeist en Zwolle.

4. Onderzoekresultaten

De onderzoekresultaten met betrekking tot het alcoholgebruik op school zijn onderverdeeld in 3 categorieën. Het betreft resultaten met betrekking tot de organisatie van schoolfeesten, de verstrekking en het gebruik van alcohol tijdens schoolfeesten en het gebruik van alcohol overdag op en rondom school. In de volgende paragrafen worden de resultaten per categorie besproken.

4.1 De organisatie van schoolfeesten

Feest op school of in een discotheek?

Van de 50 scholen organiseert 96 procent van de scholen schoolfeesten. Uit het VWS onderzoek van 2002 bleek dat het grootste gedeelte van de scholen (61%) tussen de één en de vijf schoolfeesten per jaar organiseert.

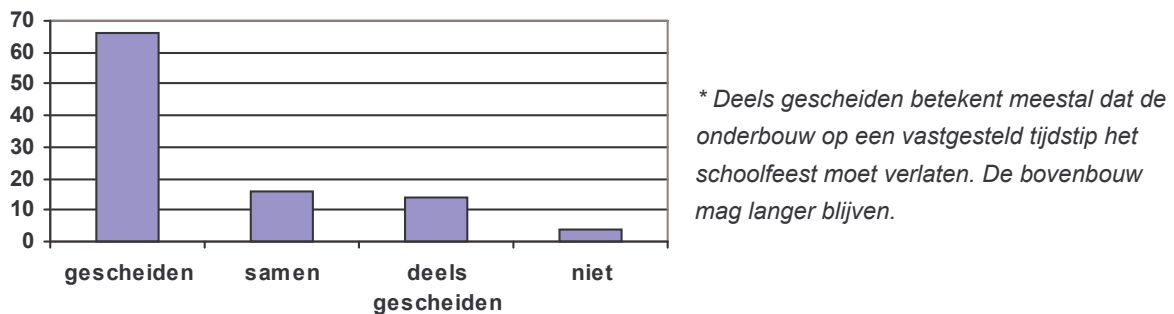
Schoolfeesten worden over het algemeen goed bezocht door leerlingen. Een ruime meerderheid van de leerlingen (79%) bezoekt het schoolfeest van zijn of haar school.

De meeste scholen (41%) organiseren hun schoolfeest binnen de school zelf. Een ongeveer even groot aantal scholen (39%) organiseert voor de bovenbouw het schoolfeest in een discotheek of café en voor de onderbouw op school. Eén op de vijf scholen (20%) organiseert het schoolfeest voor boven- en onderbouw in een discotheek of bar.

Feest gescheiden of samen?

In figuur 1 staat weergegeven in welke mate schoolfeesten voor onder- en bovenbouw gescheiden of gezamenlijk plaatsvinden.

Figuur 1: Organisatie van schoolfeesten voor onder- en bovenbouw (in procenten)

Meer dan tweederde (66%) van de scholen organiseert gescheiden schoolfeesten. Iets minder dan één op de vijf scholen (16%) organiseert gezamenlijke schoolfeesten voor onder- en bovenbouw. En veertien procent van de scholen organiseert deels gescheiden schoolfeesten, waarbij de onderbouw het feest na een bepaalde tijd moet verlaten. Slechts twee scholen (4%) organiseren geen schoolfeesten.

Conclusie

De conclusie is dat de scholen voor het voortgezet onderwijs op een sterk uiteenlopende manier hun feesten organiseren. De meeste scholen organiseren aparte feesten voor onderbouw en bovenbouw waardoor er minder problemen mogen worden verwacht met de verstrekking van alcohol aan leerlingen onder de 16 jaar. Toch kunnen ook bovenbouw leerlingen (klas 4 en hoger) jonger zijn dan zestien jaar. Een op de zes scholen (16%) organiseert het schoolfeest voor alle klassen samen. Het

grootste gedeelte van de scholen (59%) maakt voor het organiseren van het schoolfeest voor boven en/of onderbouw gebruik van een discotheek.

4.2 Schoolfeesten en alcohol

Hoe denken ouders over alcoholgebruik?

Het overgrote deel van de respondenten (88%) geeft aan wel eens alcohol te hebben gedronken. Voor jongeren onder de 16 jaar geldt dat 85 procent wel eens alcohol heeft gedronken. Deze cijfers komen overeen met landelijk onderzoek naar het alcoholgebruik van jongeren⁶. Een kleine twintig procent van de jongeren (19%) mag van hun ouders geen alcohol drinken. Voor de jongeren onder de zestien jaar ligt dit percentage op 27 procent en voor jongeren boven de zestien jaar op 7 procent. Van de jongeren die geen alcohol mogen drinken van hun ouders, heeft 53 procent wel eens alcohol gedronken. Van de jongeren die wel alcohol mogen drinken van hun ouders heeft 97 procent wel eens alcohol gedronken.

Aanwezigheid alcohol op schoolfeesten

Op 38 van de 50 bezochte scholen (76%) wordt op het schoolfeest alcohol verkocht. Uit het VWS-onderzoek bleek dat bij 63% van de extern georganiseerde schoolfeesten alcohol wordt geschonken en dat bij 47% van de intern georganiseerde schoolfeesten alcohol wordt geschonken⁷. Externe schoolfeesten zijn schoolfeesten georganiseerd buiten de school in een discotheek of café.

Leeftijdsgrens voor alcoholgebruik op school

Scholen hanteren verschillende systemen om de verstrekking van alcohol aan leerlingen te reguleren. De jongeren zijn gevraagd in welke mate er expliciete regels zijn en in hoeverre deze worden nageleefd (figuur 2).

Figuur 2: Beleidsvarianten voor alcoholverstrekking (n= 38)

Regels voor de verkoop van alcohol	
Alleen boven de 16 jaar	22 scholen (58%)
Alleen voor bovenbouw	12 scholen (32%)
Geen regels	4 scholen (10%)

NB: Op drie scholen wordt sterke drank verkocht aan jongeren boven de achttien jaar.

Van de 38 scholen die alcohol schenken hanteren er in totaal 34 (88%) regels voor de verkoop van alcohol. Van 22 scholen geven de leerlingen aan dat de wettelijke leeftijdsgrens van zestien jaar wordt nageleefd op school (58%). Op twaalf scholen (32%) geldt de regel dat alleen de bovenbouw alcohol mag drinken. Op vier scholen (10%) gelden geen expliciete regels voor de verkoop van alcohol.

Meeste scholen kennen geen regels over hoeveelheid alcohol

Een minderheid (18%) van de scholen met regels voor alcoholverstrekking geeft aan een maximum aantal glazen voor consumptie te hebben vastgesteld. Deze scholen hebben meestal een systeem bedacht om het maximum aantal drankjes te kunnen handhaven. Het verstrekken van drankmunten

⁶ Van de Pol, M. & Duijser, E. (2003). Meting alcoholgebruik jongeren. Onderzoek onder Nederlandse jongeren 10 t/m 15 jaar. Amsterdam: NIPO.

⁷ Broersen, S. (2002). Alcoholverstrekking op scholen. Leiden: research voor beleid.

en drankkaarten wordt hiervoor onder andere gebruikt. Sommige scholen vragen leerlingen boven de zestien jaar zich te legitimeren.

De leerlingen geven in de interviews echter veelvuldig aan dat frauderen met deze systemen vrij eenvoudig is. Munten en kaarten kunnen worden doorgegeven en bij een verplichtte legitimatie kunnen, volgens sommige jongeren, identiteitsbewijzen worden vervalst. Het maximum aantal consumpties dat scholen hanteren varieert van 3 tot 6 glazen per avond

Prijs van alcohol op school

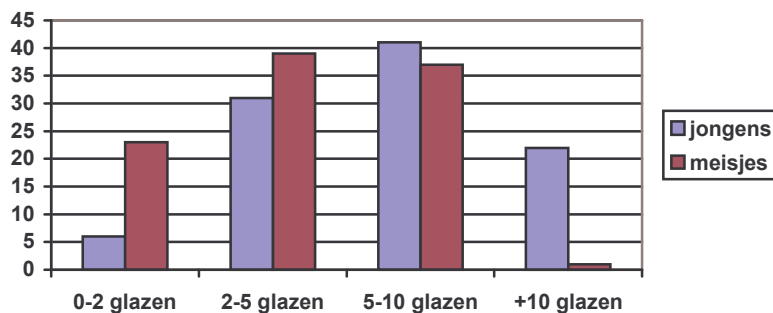
De prijs van alcohol verschilt sterk per schoolfeest. De respondenten is gevraagd naar de prijs van een glas bier. Deze varieert tussen 1 en 2 euro, met een gemiddelde van €1,55. Eén school blijkt een 'happy hour' te houden waarbij bier één euro kost. Voor frisdrank zien we een overeenkomstige spreiding in het prijsbeleid van de scholen. De gemiddelde prijs voor frisdrank is ongeveer €1,25.

Alcoholgebruik op een schoolfeest

Ruim tweederde van de respondenten (67%) die schoolfeesten bezoekt drinkt wel eens op een schoolfeest. Als we dit cijfer opsplitsen voor jongens en meisjes, dan drinkt 72% van de jongens en respectievelijk 63% van de meisjes. Van de groep jongeren onder de 16 jaar drinkt meer dan de helft (51%) alcohol op het schoolfeest.

De hoeveelheid glazen alcohol die jongeren drinken op schoolfeesten loopt sterk uiteen. Van de jongeren die alcohol drinken drinkt veertien procent tussen de 0-2 glazen per schoolfeest. Ruim eenderde van de jongeren (35%) drinkt 2-5 glazen alcohol. De grootste groep (39%) drinkt 5-10 glazen op een avond. Twaalf procent van de jongeren drinkt meer dan 10 glazen op een avond. In figuur 3 staan de hoeveelheden weergegeven, vergeleken op geslacht .

Figuur 3: Alcoholgebruik jongeren tijdens schoolfeesten (in procenten, n=155)

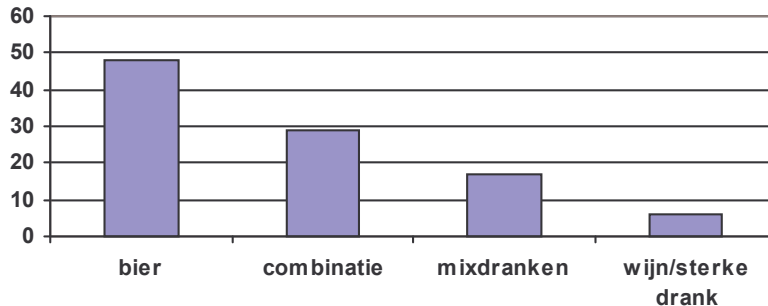

De hoeveelheid glazen alcohol die jongens en meisjes drinken op een schoolfeest verschillen enigszins. Met name de groep jongens die 10 glazen of meer drinkt (22%) is aanzienlijk groter dan de groep meisjes die meer dan 10 glazen drinkt (1%). Het aantal meisjes dat 0-2 glazen drinkt (23%) is echter weer groter dan het aantal jongens dat 0-2 glazen drinkt (6%).

Populairste dranken op schoolfeest

Aan de jongeren die drinken op een schoolfeest is gevraagd wat ze meestal drinken (figuur 4).

Figuur 4: Wat drinkt men meestal op een schoolfeest (n=154)

De helft van de jongeren drinkt meestal bier (48%). Iets minder dan eenderde van de jongeren drinkt verschillende alcoholische dranken (29%). Een op de zes jongeren drinkt meestal mixdranken (17%). De overige zes procent van de jongeren drinkt meestal wijn of sterke drank.

De meeste jongeren geven aan zelf hun drank te kopen op het schoolfeest (84%). Een kleine groep jongeren laat anderen alcohol voor hen kopen (14%). Ook van de jongeren onder de zestien jaar die drinken op een schoolfeest, kopen de meeste de alcohol zelf (64%).

Op de vraag is het moeilijk om alcohol te kopen op een schoolfeest als je nog geen zestien bent antwoordt tweederde (67%) met 'nee'. Een kwart van de jongeren (24%) geeft aan wel eens alcohol, gekocht buiten school, op schoolfeesten mee naar binnen te nemen.

De jongeren die alcohol drinken op een schoolfeest kopen dit doorgaans van een barman of ander horecapersoneel (68%). In mindere mate verkopen leraren alcohol (19%). Een kleine groep (9%) koopt alcohol van een gecombineerd leraren/leerlingenraad comité. De overige jongeren worden bediend door medeleerlingen (4%).

Jongeren en alcoholvrije feesten

Tweederde van de jongeren (68%) vindt een schoolfeest zonder alcohol een leuk schoolfeest. Voor jongeren onder de 16 jaar ligt dit percentage op 72 procent. Voor jongeren boven de zestien jaar op 61 procent. Op dezelfde vraag, maar dan gesteld over schoolfeesten met alcoholverkoop, antwoordt een iets groter aantal jongeren (74%) positief. Voor jongeren onder de zestien jaar ligt dit percentage op 67%. Voor jongeren boven de zestien jaar op 84 procent.

De meerderheid van de jongeren (88%) vindt het goed dat er alcohol wordt geschonken op schoolfeesten. Een kleine minderheid (7%) vindt het niet goed en de overige vijf procent weet het niet. Slechts vijf procent van de jongeren geeft aan dat ze alcohol drinken stoer vindt. Het overgrote merendeel van de scholieren (92%) vindt alcohol drinken niet stoer. Drie procent van de jongeren weet niet of ze alcohol drinken stoer vindt.

Weinig alcoholreclame op school

De jongeren is gevraagd of hun school op enigerlei wijze reclame maakt voor alcoholproducten. Voorbeelden van reclamevormen als: posters, flyers, bierviltjes enz. zijn voorgelegd. Slechts één van de vijftig scholen maakt reclame voor schoolfeesten aan de hand van, door alcoholmerken gesponsorde posters. Op de andere scholen is naast de soms aanwezige bierviltjes op schoolfeesten geen sprake van alcoholreclame op school.

Conclusie

De meeste scholen (76%) schenken alcohol op schoolfeesten. Ondanks dat de meeste scholen een leeftijdsgrens hanteren voor alcoholgebruik, geven de meeste jongeren (67%) aan dat alcohol kopen onder de zestien jaar op een schoolfeest doorgaans niet moeilijk is. Van de groep jongeren onder de zestien jaar drinkt meer dan de helft (51%) alcohol op het schoolfeest.

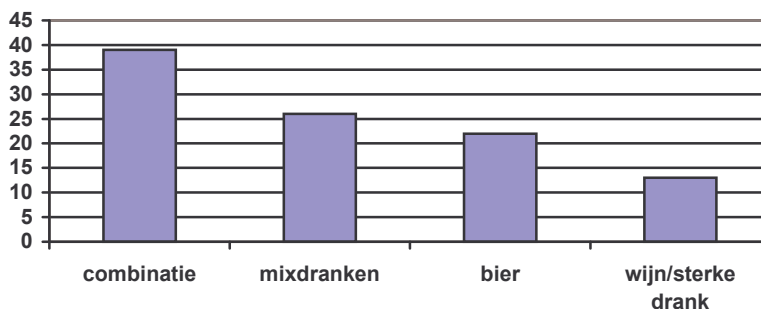
Bijna de helft van de jongeren (48%) drinkt bier op het schoolfeest en het aantal jongeren dat meer dan 5 glazen per avond drinkt is aanzienlijk (51%). Slechts minder dan één op de vijf scholen (18%) heeft regels opgesteld over het maximum aantal glazen dat men mag drinken. Over alcoholvrije schoolfeesten zijn de jongeren niet uitgesproken negatief, maar de meeste jongeren (88%) waarderen het wel dat er op het schoolfeest alcohol wordt geschonken. Op de scholen uit dit onderzoek wordt niet of nauwelijks reclame gemaakt voor alcoholhoudende dranken.

4.3 Indrinken bij schoolfeesten

Een fenomeen dat zich onder jongeren al langere tijd voordoet is het samenkomen voor het daadwerkelijke uitgaan om vooraf thuis of op straat wat te drinken, ook wel indrinken genoemd. Ruim eenderde van de jongeren (37%) drinkt wel eens in voor een schoolfeest. Er zijn meer jongens (45%) die indrinken dan meisjes (31%).

Tijdens het indrinken worden verschillende alcoholhoudende dranken gebruikt door de jongeren (figuur 5).

Figuur 5: Wat drinkt men meestal in (n=157)

Tijdens het indrinken geeft ruim eenderde van de jongeren aan (39%), een combinatie van dranken te gebruiken. Ruim een kwart (26%) geeft aan meestal mixdranken te drinken. Iets minder dan een kwart drinkt vooral bier (22%). De overige dertien procent drinkt meestal sterke drank of wijn.

De meeste jongeren (53%) drinken thuis of bij vrienden in. Een kwart van de jongeren (24%) geeft aan op meerdere plekken in te drinken. Een combinatie van thuis en op straat drinken wordt vaak genoemd, maar enkele jongeren drinken ook gecombineerd thuis of in een café of keet of hok in. Een op de vijf indrinkers (20%) drinkt op straat in en drie procent in een café.

4.4 Alcoholgebruik tijdens schooltijden

Alcoholverkoop rondom de school

De jongeren is gevraagd of het mogelijk is alcohol te kopen in de buurt van de school. Vrijwel alle jongeren (99%) geven aan dat dit mogelijk is. Meestal wordt een nabijgelegen supermarkt genoemd (76%) en in de overige gevallen een winkelcentrum (23%).

Alcoholgebruik onder schooltijd

De jongeren is gevraagd of ze wel eens alcohol hebben gedronken in een tussenuur of pauze. Een op de zes jongeren (16%) geeft aan wel eens alcohol te hebben gedronken onder schooltijd. Dit percentage geldt zowel voor jongens (17%) als voor meisjes (16%). Er zijn meer jongeren boven de zestien jaar die tijdens schooltijd drinken (23%) dan jongeren onder de zestien jaar (13%). Op de vraag: "Drinken je vrienden wel eens alcohol in een pauze of tussenuur", antwoordt ruim eenderde van de respondenten (38%) bevestigend.

Een kwart van de respondenten (25%) geeft aan dat er wel eens iemand aangeschoten in de klas heeft gezeten. Op vraag: "Werd deze leerling toen verwijderd", antwoordt 5 procent bevestigend. De overige 95% geeft aan dat de leerling niet verwijderd werd.

5. Belangrijkste resultaten

- Van de jongeren die geen alcohol mogen drinken van hun ouders, heeft 53 procent wel eens alcohol gedronken. Van de jongeren die wel alcohol mogen drinken van hun ouders heeft 97 procent wel eens alcohol gedronken.
- Van de vijftig scholen organiseert 96 procent van de scholen regelmatig een schoolfeest.
- De meeste scholen (59%) organiseren hun schoolfeest in een discotheek of bar.
- Op meer dan driekwart van de scholen (76%) wordt op het schoolfeest alcohol verkocht.
- Ruim tweederde van de jongeren (67%) die schoolfeesten bezoekt drinkt wel eens op een schoolfeest.
- Van de groep jongeren onder de zestien jaar drinkt meer dan de helft (51%) alcohol op het schoolfeest.
- Op de vraag of het moeilijk is om alcohol te kopen op een schoolfeest als je nog geen 16 bent, antwoordt tweederde (67%) met 'nee'.
- Van de jongeren die drinken op een schoolfeest drinkt de helft (51%) meer dan 5 glazen alcohol op een schoolfeest.
- Een minderheid van de scholen die alcohol verkopen (18%) geeft aan een maximum aantal glazen voor consumptie te hebben vastgesteld.
- Bijna tweederde van de jongeren (64%) onder de 16 die drinkt op een schoolfeest koopt zelf zijn drankje.
- Een kwart van de jongeren (24%) geeft aan wel eens alcohol te hebben gekocht buiten school om tijdens schoolfeesten mee naar binnen te nemen.
- Tweederde van de jongeren (68%) vindt een schoolfeest zonder alcohol een leuk schoolfeest.
- Driekwart van de jongeren (74%) vindt een schoolfeest met alcohol een leuk schoolfeest.
- Ruim eenderde van de jongeren (37%) drinkt wel eens in voor een schoolfeest.
- Een op de zes jongeren (16%) geeft aan wel eens alcohol te hebben gedronken onder schooltijd.
- Een kwart van de jongeren (25%) geeft aan dat er wel eens iemand aangeschoten in de klas heeft gezeten. Deze leerling werd slechts in vijf procent van de gevallen verwijderd.